

Vlaams
Parlement

stuk **1710** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 23 oktober 2012 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995
houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
met een titel VI ‘Milieubeleidsovereenkomsten’

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Tinne Rombouts

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Steve D'Hulster, mevrouw Els Robeyns;
de heer Mark Demesmaeker, mevrouw Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

1710 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 9 en 16 oktober 2012 het ontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel VI ‘Milieubeleidsovereenkomsten’.

1. Toelichting

Mevrouw *Joke Schauvliege*, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, geeft toelichting bij het ontwerp van decreet.

De wettelijke omkadering van het instrument milieubeleidsovereenkomst (MBO) dateert reeds van 1994 (decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsovereenkomsten). Ook voor dit decreet werden echter al soortgelijke overeenkomsten – toen vaak conventanten genoemd – gesloten tussen de overheid en sectorfederaties. Niettegenstaande het decreet van 1994 tegemoet kwam aan belangrijke bezorgdheden inzake transparantie, afdwingbaarheid en juridisch statuut, werd het ook bekritiseerd.

Het belangrijkste punt van kritiek was volgens de minister dat de inspraakmogelijkheden van derden te laat in de procedure zijn ingebouwd. Hierdoor worden de bezorgdheden onvoldoende meegenomen in de onderhandelingen tussen de overheid en de betrokken federaties en is de mogelijkheid om nog significante wijzigingen aan te brengen beperkt. Dit punt van kritiek kwam stevast terug in de inleiding van de adviezen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) over milieubeleidsovereenkomsten. Ook vanuit de commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement kwam meermaals hetzelfde signaal.

Met het voorliggende ontwerp van decreet wil de Vlaamse Regering hiervoor een oplossing bieden. In de voorgestelde procedure wordt reeds voor de onderhandelingsfase een openbare consultatie ingepland. Deze consultatie vindt plaats op basis van een startnota die de belangrijkste doelstellingen en krachtlijnen schetst. De startnota wordt ruim verspreid en wordt voorgelegd aan de commissie Leefmilieu en de Minaraad. Op die manier worden de belangen van de diverse stakeholders reeds bij aanvang in kaart gebracht. Belanghebbenden krijgen dus de mogelijkheid om de milieubeleidsovereenkomst inhoudelijk te sturen voor het overleg over de tekst van de overeenkomst start. Bovendien moet dit de onderhandelende partijen toelaten om beter geïnformeerd aan de onderhandelingsstafel te komen. De minister verwacht ook dat daardoor, wanneer een ontwerp van milieubeleidsovereenkomst is opgesteld, de verdere procedure vlotter kan verlopen. Op die manier wordt de extra belasting die de voorafgaande consultatie met zich meebrengt, in een latere fase gecompenseerd.

Daarnaast wijst de minister erop dat een maximale vereenvoudiging wordt nagestreefd. Het terugbrengen van de jaarlijkse rapportage aan het Vlaams Parlement naar een tweejaarlijkse rapportering is hier een onderdeel van. Een ander element is de mogelijkheid om de looptijd van de overeenkomst tot acht jaar op te trekken.

Ook nieuw is dat, op verzoek van de bedrijfsfederaties, andere actoren kunnen instappen in een milieubeleidsovereenkomst. Dit biedt een mogelijkheid om te evolueren naar ‘multistakeholder-overeenkomsten’. Belanghebbenden kunnen op die manier mee een engagement opnemen.

Het is volgens de minister ook een bewuste keuze om de nieuwe spelregels voor milieubeleidsovereenkomsten niet langer in een apart decreet te regelen, maar om ze in te voegen in het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

2. Algemene bespreking

De heer *Hermes Sanctorum* stelt dat het ontwerp van decreet de procedure op een aantal punten verbetert, onder meer wat betreft de inspraakmogelijkheden. Het lid is wel bezorgd over de rol die het Vlaams Parlement krijgt toebedeeld. Het zogenaamde vetorecht – de mogelijkheid die het Vlaams Parlement had om zich binnen de 45 dagen na ontvangst van het ontwerp van overeenkomst bij resolutie of motie te verzetten tegen het sluiten van de overeenkomst – wordt afgeschaft. De startnota die voortaan aan de commissie Leefmilieu zou worden overgemaakt, kan dit wel compenseren. In de startnota worden immers de krijtlijnen bepaald. Als het parlement correcties wil aanbrengen, zal dit waarschijnlijk meer effect hebben in de fase van de startnota dan in de eindfase.

De heer Sanctorum betreurt wel dat de consultatie van de commissie Leefmilieu parallel verloopt met de adviesvraag aan de Minaraad. Het zou interessant zijn mocht het parlement het advies van de Minaraad samen met de startnota ontvangen. Dat zou de commissie de mogelijkheid geven om een meer gedegen overweging te maken. Het lid pleit er daarom voor eerst het advies van de Minaraad te vragen en dan de startnota aan de commissie Leefmilieu voor te leggen.

Ook mevrouw *Tine Eerlingen* acht het nuttig om over het advies van de Minaraad te beschikken bij het bespreken van de startnota.

De looptijd van de milieubeleidsovereenkomsten kan nu acht jaar bedragen. Mevrouw Eerlingen vraagt of dit per overeenkomst zal worden beslist of voor elke overeenkomst zal gelden.

Mevrouw *Tinne Rombouts* bedankt de minister omdat ze in het ontwerp van decreet rekening heeft gehouden met de opmerkingen die er in het parlement, ook al tijdens de vorige legislatuur, werden gemaakt over de procedure tot het sluiten van een milieubeleidsovereenkomst. De inspraakmogelijkheden worden efficiënter en effectiever georganiseerd. Belangrijk is ook dat de procedure wordt vereenvoudigd.

Wat betreft de mogelijkheid om een overeenkomst voor acht jaar te sluiten, laat mevrouw Rombouts opmerken dat in het verleden is gebleken is dat het starten van belangrijke nieuwe initiatieven en projecten in het kader van een MBO vaak veel tijd vergt. Dat het project over een langere periode zal lopen, kan dan de nodige zekerheid geven. Ook op dit punt wordt dus tegemoetgekomen aan eerdere kritieken.

De heer *Bart Martens* zegt dat zijn fractie volledig achter het ontwerp van decreet staat. Het komt tegemoet aan een vraag die al herhaaldelijk werd gesteld in de commissie Leefmilieu. Het parlement en de adviesorganen worden in de huidige procedure pas op het einde van het besluitvormingsproces geraadpleegd, vaak na lange en moeilijke onderhandelingen tussen het Vlaamse Gewest en de betrokken sectorfederaties. Op dat moment kan het moeizame bereikte compromis niet meer worden gewijzigd zonder de hele overeenkomst op de helling te zetten. Het Vlaams Parlement kan dan wel zijn vetorecht gebruiken om het sluiten van de overeenkomst te verhinderen, maar aan de inhoud kan het niets wijzigen. Door te werken met een startnota die de belangrijkste doelstellingen en krachtlijnen bevat, kunnen het parlement en de Minaraad in een vroege fase aanbevelingen formuleren.

In antwoord op de opmerking van de heer Sanctorum over de parallele dan wel seriële consultatie van adviesorgaan en parlement, laat de commissievoorzitter opmerken dat niets de commissie belet om de Minaraad te horen bij het bespreken van de startnota. Dit hoeft niet decretaal te worden geregeld, want dat zou de procedure misschien opnieuw verzwaren.

De heer Martens stelt verder dat voor zijn fractie het instrument MBO ook buiten de afvalsector kan worden ingezet. Nu wordt het vooral gebruikt voor de invulling van de aanvaardingsplicht van afgedankte goederen. Er zijn nog andere toepassingen mogelijk. Zo werd al een MBO gesloten voor de vermindering van de SO₂- en NOx-emissies afkomstig van installaties van elektriciteitsproducenten. Maar de uitvoering daarvan verloopt niet volgens het stramien van het decreet. Er werd bijvoorbeeld nog geen verslag over de uitvoering van de overeenkomst aan het Vlaams Parlement bezorgd. De heer Martens pleit ervoor dezelfde methodiek te hanteren voor MBO's buiten de afvalsector.

Het is volgens het lid een enorme stap voorwaarts dat, naast de sectorfederaties en het Vlaamse Gewest, nu ook andere stakeholders in de overeenkomsten kunnen stappen. Derde belanghebbenden kunnen immers ook engagementen aangaan in het kader van een aanvaardingssysteem. Voor afgedankte elektrische en elektronische apparaten doen bijvoorbeeld de kringwinkels al een selectie op hergebruik. Ook de steden en gemeenten, of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, hebben een rol bij de inzameling en aanvaarding van afgedankte goederen op de containerparken en moeten daar correct voor worden vergoed. Er kan volgens de heer Martens in de toekomst ook aan consumentenorganisaties worden gedacht als mogelijke partij in een overeenkomst.

Minister *Joke Schauvliege* dankt de leden voor de positieve reacties op het ontwerp van decreet. Het is inderdaad zo dat de startnota gelijktijdig zal worden overgemaakt aan de Minaraad en het Vlaams Parlement. De raad is ook niet verplicht een advies te geven. Het staat de commissie dan uiteraard vrij om al dan niet de Minaraad uit te nodigen, zoals door heer Martens werd gesuggereerd. Er werd inderdaad gekozen voor een parallelle werkwijze om de procedure nietodeloos te rekken.

Het zogenaamde vetorecht werd door het Vlaams Parlement nooit uitgeoefend. Nu met een startnota zal worden gewerkt, die in een vroeg stadium kan worden besproken, lijkt het de minister overbodig om het vetorecht te behouden. Het Vlaams Parlement heeft natuurlijk nog altijd de mogelijkheid om in een motie of een resolutie de regering te vragen om een overeenkomst al dan niet te sluiten.

Het instrument MBO kan volgens de minister inderdaad ook in andere sectoren worden toegepast, het blijft niet beperkt tot de aanvaardingsplicht. De looptijd zal per overeenkomst worden bekeken en zal dus ook het voorwerp uitmaken van de onderhandelingen.

De minister besluit dat het ontwerp van decreet een verbetering is ten opzichte van de huidige procedure en dat het de inspraak en de betrokkenheid bij de overeenkomst zal vergroten.

Mevrouw *Tine Eerlingen* sluit zich hierbij aan en stelt dat de invoering van de startnota zeker een verbetering is. Het lid sluit zich ook aan bij het voorstel van de heer Martens om desgevallend de Minaraad te horen in de commissie.

De looptijd zal dus voor elke overeenkomst afzonderlijk worden bekeken. Dit is wellicht goed voor de continuïteit van bepaalde projecten. Mevrouw Eerlingen vraagt wel aandacht voor mogelijke technologische ontwikkelingen in de looptijd van de overeenkomsten. Indien een overeenkomst voor acht jaar wordt gesloten, zou het zonde zijn om in die periode geen technologische innovaties in de verwerking van afgedankte goederen te benutten.

Ook de heer *Hermes Sanctorum* benadrukt dat hij in de startnota een belangrijke verbetering ziet omdat het parlement daardoor in een vroeg stadium bij de procedure wordt betrokken. Het vetorecht was wel een feitelijke macht, terwijl een advies de regering tot niets verplicht. Het serieel organiseren van adviesvraag en raadpleging van het par-

lement zou de procedure inderdaad enigszins kunnen vertragen. Maar in het geval een overeenkomst voor een periode van acht jaar wordt gesloten, is dat toch een belangrijke aangelegenheid die enige voorbereidingstijd vraagt. Bij het verlengen van bestaande overeenkomsten hoeft het voorafgaande advies van de Minaraad niet eens voor vertraging te zorgen.

Minister *Joke Schauvliege* antwoordt aan mevrouw Eerlingen dat technologische evolutie inderdaad mogelijk is in een periode van acht jaar. Indien blijkt dat de inhoud van een overeenkomst achterhaald is, kan het Vlaamse Gewest de nodige stappen zetten om een nieuwe overeenkomst te onderhandelen.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* zegt dat ze inhoudelijk akkoord kan gaan met het ontwerp van decreet. Het lid vraagt in hoeverre er op dit ogenblik nog een mogelijkheid is om nieuwe MBO's te onderhandelen. De laatste jaren zijn er geen overeenkomsten meer gesloten voor nieuwe afvalstromen. Is er vanuit de sectorfederaties nog een concrete vraag om een nieuwe overeenkomst te sluiten? Is dat de aanleiding om de decretale regeling voor de MBO's te wijzigen?

Minister *Joke Schauvliege* herhaalt dat het de bedoeling is de inspraakmogelijkheden en dus de procedure voor het sluiten van een MBO te verbeteren. De Minaraad en de commissie Leefmilieu hadden daar eerder herhaaldelijk op aangedrongen. Ze zullen in een eerdere fase bij de procedure worden betrokken. Een concrete aanleiding is ook dat er wordt gepraat over overeenkomsten in het kader van de bodemsanering.

3. Artikelsgewijze bespreking

De artikelen 1 tot en met 19 worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 10 stemmen.

Bart MARTENS,
voorzitter

Tinne ROMBOUTS,
verslaggever